

ข่าวสารวิชาการ

10 - 2.2 - 2.1

หน่วยส่งเสริมและพัฒนาวิชาการ งานบริการการศึกษา

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ฉบับที่ 1/2553

ประจำเดือนมกราคม 2553

การเรียนรู้แบบทีม (Team base Learning)

หลักสำคัญในการเรียนการสอนแบบทีม (Team base Learning) ดังนี้

1. ต้องมีการจัดตั้งและจัดการกลุ่มอย่างถูกต้อง โดย
 - 1.1 ลดความเกาะกลุ่มกันเองโดยใช้เหตุผล เช่น คู่รัก พี่น้อง สัญชาติ วัฒนธรรมเพื่อให้เกิดกลุ่มที่ผสมผสานกัน
 - 1.2 การแบ่งกระจายคุณสมบัติของสมาชิกที่เป็นประโยชน์ เช่น ความเป็นผู้นำ ความสนใจ ความขยัน เจตคติ ความชำนาญเฉพาะด้าน อื่นๆ ควรกระจายอย่างทั่วถึง เพื่อให้การทำงานแบบทีมมีประสิทธิภาพมากที่สุด
 - 1.3 มีขนาดของทีมที่เหมาะสม ประมาณ 5-7 คน
 - 1.4 ควรเป็นกลุ่มถาวร เพราะหากมีการจัดตั้งกลุ่มใหม่สมาชิกก็จะยึดผู้มีความสามารถมาก ทำให้การพัฒนาทีมต่อไปน้อยลง หากสมาชิกเป็นกลุ่มเดิม การสื่อสารจะเปิดกว้าง มีทั้งการเป็นผู้ให้และผู้รับ
- การจัดตั้งและจัดการกลุ่มอย่างถูกต้องมีขั้นตอน คือ เมื่อทำการพิจารณาขนาดของกลุ่มแล้ว ผู้สอนสามารถเริ่มต้นกระจายคุณสมบัติส่วนตัวของสมาชิกให้แก่ทุกกลุ่ม ให้ทำการจัดตั้งกลุ่มในห้องเรียนต่อนักศึกษา กระบวนการจัดตั้งกลุ่มจะมีลักษณะเริ่มต้นด้วยการที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันกำหนดปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่ม ในการจัดการในห้องเรียน คำถามที่ถาม เช่น “มีนักศึกษาที่คนที่เคยมีประสบการณ์เป็นหัวหน้ากลุ่มในการทำงาน” “มีนักศึกษาที่คนที่มึลปะในการวาดภาพ” “เป็นคนจังหวัด ไหน” “ใครที่คิดว่าพออ่านภาษาอังกฤษได้” เป็นต้น ให้นักศึกษาตอบคำถามปากเปล่าหรือยกมือขึ้น หลังจากนั้นให้นักศึกษาเข้าแถวเรียงคิวตามคุณสมบัติส่วนตัว หลังจากให้นักศึกษาเข้าแถวแล้วผู้สอนจะทำการตัดแถวให้สั้นลง สักยภาพการจัดตั้งกลุ่ม โดยการให้นักศึกษาขานรับตัวเลข ผู้ที่ขานรับ 1 จะเป็นสมาชิกในกลุ่มที่ 1 และผู้ที่ขานรับ 2 จะเป็นสมาชิกในกลุ่มที่ 2 ด้วยวิธีการง่ายๆ เช่นนี้ จะมีการกระจายคุณสมบัติรายบุคคลของสมาชิกออกไปทั่วทุกกลุ่ม

2. ผู้เรียนต้องรับผิดชอบในงานของตนเองและงานกลุ่ม

ในการเรียนแบบเดิม ผู้เรียนมักรับผิดชอบงานของตนเอง แต่ในการเรียนแบบทีม จะต้องมีการวัดผลและให้คะแนนเกี่ยวกับการเตรียมตัวเพื่อทำงานกลุ่ม การอุทิศเวลาและความพยายาม การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ความรับผิดชอบที่ผู้เรียนต้องมี ได้แก่

- 2.1 ความรับผิดชอบล่วงหน้าก่อนเรียนจริง

ใช้กระบวนการรับประกันความพร้อมของผู้เรียนที่เรียกว่า Readiness Assurance Process เครื่องมือที่ใช้เรียกว่า Readiness Assurance Test (RAT) ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัยมีข้อคำถามจำนวนไม่เกิน 20 ข้อ โดยให้ผู้เรียนแต่ละคนรับไปทำล่วงหน้าก่อนเข้าเรียนเป็นการรับประกันความรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล (Individual Readiness Assurance Test) แล้วให้ส่งกระดาษคำตอบที่ทำ หลังจากนั้นผู้สอนจะแจกข้อสอบชุดเดิมและกระดาษคำตอบใหม่ และให้ผู้เรียนตอบคำตอบที่เป็นความคิดเห็นรวมของทีม (Group Readiness Assurance Test) ซึ่งสมาชิกในกลุ่มแต่ละคนจะต้องมีการอภิปราย ชักถาม และตอบคำถามแก่สมาชิกเพื่อป้องกันความคิดเห็นของตนในทุกข้อคำถาม ผลที่ได้รับนอกจากผู้เรียนจะมีความรับผิดชอบที่ชัดเจนต่อตนเอง ต่อกลุ่ม แล้วยังสามารถอธิบายถึงแนวคิด ความรู้ที่ตนเองมีให้แก่เพื่อนได้ ผู้สอนจะต้องมีการให้คะแนนและตอบสนองต่อคำตอบจากแบบฝึกหัดอย่างทันทีทันใด (Immediate Feedback Technique) ซึ่งวิธีการนี้จะช่วยส่งเสริมความรับผิดชอบทั้งผู้สอนและผู้เรียน คะแนนที่นำมาพิจารณาเป็นคะแนนจากผลงานส่วนบุคคลและผลงานของทีม

2.2 ความรับผิดชอบในการทำงานให้แก่ทีม

เมื่อผู้เรียนได้มีการเตรียมตัวล่วงหน้าก่อนเข้าชั้นเรียน จะทำให้เกิดความมั่นใจว่าตนเองสามารถนำความรู้ที่ศึกษามาพัฒนาทีมให้ประสบความสำเร็จได้ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินก็ได้แก่ Peer Assessment (แบบประเมินเพื่อน) โดยสมาชิกจะประเมินความช่วยเหลือ การสนับสนุนที่ให้แก่ทีม เช่น การเตรียมตนเองก่อนเข้ากลุ่ม ความสนใจ การให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เป็นต้น นอกจากนี้ผู้สอนจะต้องพัฒนาระบบการประเมินผลทั้งพฤติกรรมที่สนับสนุนการเรียนในกลุ่มและปฏิสัมพันธ์ คะแนนที่ให้ให้แก่คะแนนการเตรียมตนเอง คะแนนการสนับสนุนของนักศึกษาที่ให้แก่กลุ่ม คุณภาพของงานกลุ่ม

3. แบบฝึกหัดหรือข้อสอบ ต้องส่งเสริมและช่วยพัฒนาทีมให้บรรลุเป้าหมาย

ในการออกแบบแบบฝึกหัดหรืองานที่ให้ผู้เรียน แบบฝึกหัดหรืองาน ต้องส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กลุ่ม กระบวนการตัดสินใจ และบันทึกในแบบฟอร์มที่ง่ายและไม่ยุ่งยาก การให้งานแก่ผู้เรียนในลักษณะที่เป็นรายงานหลายๆหรือยาวๆ จะทำให้ผู้เรียนแบ่งงานกันทำ ทำให้จำกัดปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม

4. ผู้เรียนต้องได้รับการตอบโต้กลับ(feedback)ในระยะเวลาที่เหมาะสม

ผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการตอบโต้กลับเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำในกลุ่มอย่างเป็นประจำและในเวลาที่เหมาะสม สิ่งที่ตอบโต้กลับได้แก่

- 4.1 Individual Readiness Assurance Test การประกาศคะแนนอย่างเปิดเผยจะช่วยบอกให้ผู้เรียนทราบว่าตนเองได้เตรียมความพร้อมมากน้อยแค่ไหน ในขณะที่เดียวกันผู้เรียนจะเกิดความรับผิดชอบต่อสถานการณ์ในกลุ่มว่ากลุ่มจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่ ทำให้เกิดแรงกระตุ้นเพื่อแก้ไขสถานการณ์
- 4.2 Group Readiness Assurance Test การให้ทราบคะแนนที่รวดเร็วจะเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาทีม อย่างไรก็ตาม ความสำคัญของกิจกรรมนี้อยู่ที่ผลสถานที่ถูกต้องของทีม

การนำ Team base Learning ลงสู่การปฏิบัติ

ประโยชน์ที่สำคัญที่สุดของการเรียนแบบทีมมีขึ้นอยู่ที่ผู้สอนไม่ใช่ผู้รับผิดชอบหลักในการสอนเนื้อหาวิชาให้ครอบคลุม แต่เป็นผู้เรียนที่ต้องรับผิดชอบภายใต้กระบวนการที่เป็นตัวกระตุ้น วิธีการนี้จึงเหมาะกับห้องเรียนที่มีจำนวนผู้เรียนกลุ่มใหญ่ เช่น มากกว่า 150 คน และใช้ผู้สอนเพียง 1 คน ความยุ่งยากของการจัดการเรียนการสอนแบบนี้อาจต้องออกแบบรายวิชาใหม่ตั้งแต่ต้นจนจบ ซึ่งมีการออกแบบวิธีการสอน ดังนี้

ก่อนเปิดเรียน

1. จัดเนื้อหาสาระของรายวิชาเข้าเป็นหน่วยการเรียนขนาดใหญ่ การจัดขึ้นอยู่กับแนวคิดหลักของวิชาอาจจัดเป็น 4-7 หน่วยการเรียน ซึ่งต้องกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในแต่ละหน่วยการเรียน แบบฝึกหัด การให้คะแนน ระยะเวลาที่ใช้
2. ระบุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ที่สำคัญได้แก่การมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดและการนำไปประยุกต์ใช้
3. ออกแบบระบบการวัดประเมินผล การให้คะแนนคำนึงถึงสัดส่วน 3 ด้านขึ้นอยู่กับ ผล การทำงานของรายบุคคล ผลการทำงานของทีม การสนับสนุนของสมาชิกเพื่อช่วยเหลือการทำงานของทีม

ชั่วโมงแรกๆ ผู้สอนต้องชี้แจงวิธีการเรียนแบบทีม การจัดตั้งกลุ่มต้องมีการกระจายคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์เพื่อหลีกเลี่ยงการทำงานเป็นกลุ่มย่อย โดยทั้งผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันตกลงพิจารณาคุณสมบัติของสมาชิกในกลุ่มที่เป็นปัจจัยต่อความสำเร็จของทีมและผู้สอนควรมีข้อมูล เมื่อจัดคนลงตามคุณสมบัติแล้วนำมาจัดกลุ่มอีกครั้ง ซึ่งการจัดกลุ่มควรทำหน้าชั้นเรียน

ขั้นตอน Team base Learning

1. ระบุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของรายวิชา เช่น ภายหลังจากเรียนวิชานี้ผู้เรียนต้องมีความสามารถอะไร ผู้เรียนต้องมีความรู้เรื่องอะไร ผู้เรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปทำอะไร
2. จัดเนื้อหาสาระของรายวิชาเข้าเป็นหน่วยการเรียนขนาดใหญ่ การจัดขึ้นอยู่กับแนวคิดหลักของวิชาอาจจัดเป็น 4-7 หน่วยการเรียน ซึ่งต้องกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในแต่ละหน่วยการเรียน แบบฝึกหัด การให้คะแนน ระยะเวลาที่ใช้

3. สร้างคู่มือสำหรับผู้เรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เป็นแนวคิดหลักที่สำคัญของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้เตรียมตัวก่อนเรียน รวมทั้งแจ้งรายชื่อเอกสาร ตำรา ผลงานวิจัย ข้อมูลจาก internet ที่ช่วยทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพ
4. สร้างแบบทดสอบเพื่อรับประกันความพร้อมของผู้เรียน (Readiness Assurance Test) เป็นข้อสอบแบบตัวเลือกจำนวน 15 -20 ข้อ ซึ่งเป็นการทดสอบความรู้ของผู้เรียนจากการอ่านก่อนเข้าชั้นเรียน ข้อสอบควรเน้นที่แนวคิดไม่เน้นที่รายละเอียดของเนื้อหา เพื่อประเมินระดับของความพร้อมและความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน
5. สร้างแบบฝึกหัดที่เน้นการประยุกต์ใช้ ผลของการเรียนแบบทีมจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชามากขึ้น กิจกรรมกลุ่มจะทำให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจโดยใช้ดุลยพินิจ เป้าหมายของแบบฝึกหัดนี้เพื่อสร้างโอกาสแก่ผู้เรียนได้เลือกคำตอบที่ถูกต้องและแตกต่างกันในแต่ละกลุ่มภายใต้เหตุผลที่บนพื้นฐานของแนวคิดของรายวิชา นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพของการทำงานเป็นทีม หลีกเลี่ยงการทำงานแบบแบ่งกันทำเป็นตอนๆ(ตัวอย่างเช่นรายงานที่ยาวๆ) แทนที่จะเน้นการเขียนรายงานกลุ่ม
6. สร้างแผนการประเมิน ซึ่งได้แก่ การประเมินผู้เรียนรายบุคคล การประเมินผลการทำงานกลุ่ม และการประเมินโดยสมาชิกในกลุ่ม

ข้อมูลจาก www.learners.in.th

